

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

ПОВРЕМЕНИ СПИС

ЗА СЛОВЕНСКУ ФИЛОЛОГИЈУ И ЛИНГВИСТИКУ

УРЕЂУЈЕ

А. БЕЛИЋ

уз

СТАЛНУ САРАДЊУ

Г. г. А. МЕЈЕ-А, проф. Collège de France, А. СТОЈИЋЕВИЋА, проф. Унив. у Љубљани, К. ЊИЧА, проф. Унив. у Кракову, Љ. СТОЈАНОВИЋА, акад. у Београду, М. РЕШЕТАРА, проф. Унив. у Загребу, О. ХУЈЕРА, проф. Унив. у Прагу, Р. НАХТИГАЛА, проф. Унив. у Љубљани, СТ. ИВШИЋА, проф. Унив. у Загребу, СТ. М. КУЉБАКИНА, проф. Унив. у Скопљу, ФР. ИЛЕШИЋА, проф. Унив. у Загребу, ФР. РАМОВША, проф. Унив. у Љубљани, и Х. БАРИЋА, проф. Унив. у Београду.

КЊИГА II.

БЕОГРАД. 1921.

de *δλε-* (*δλέσαι*, etc.) les mots rapprochés, irl. *olc*, lat. *ulciscor*, etc. n'ont pas un vocalisme qui rende compte de l'intonation du lit. *álkti* ni des formes slaves.

Or, on retrouve en arménien une racine qui offre les mêmes éléments dans un autre ordre et qui, sans avoir non plus une étymologie certaine, a aussi un aspect archaïque, *khalicnam* „j'ai faim“, aor. *khalicay*, avec le substantif *khalç* „faim“. L'élément ç peut provenir d'un élargissement. Quant à *khal-* on ne peut y voir qu'un ancien **kł-* c'est-à-dire exactement les mêmes éléments fixes que dans la racine baltique et slave. S'il s'agissait d'un de ces mots indo-européens tels que **ǵenos* (lat. *genus*) ou **bhere-* (gr. *φέρω*) qui se conservent tels quels, le rapprochement serait invraisemblable, mais étant donné qu'il s'agit d'une notion que l'indo-européen évitait de nommer par un terme propre, une forte déviation de la forme d'une racine n'est pas surprenante, et il n'est pas exclu que le mot arménien soit à rapprocher du mot baltique et slave.

A. Meillet.

Б. Завалски рукопис Хиландарског Типика.

Маркова, а не оригиналног преписа Хиландарског Типика, држи се Петронијев препис манастира Завале. У рукопису једном XVII. столећа, у ком се налази Теодосијев животопис Св. Саве и његова похвала Симеуну и Сави има као задњи део и Хиландарски Типик. Тај не иде даље од првих глава, јер је рукопис на крају, као већина наших старих књига, општећен изгубивши добар део листова ¹⁾. Рукопис је писан по свој прилици у Завали, јер је Петроније био проигуман тог манастира, али је имао као извор сигурно неки рукопис Маркова типа, можда управ из Свете Горе. Јер тамо је у XVII веку било завалских калуђера, који су писали или отуд доносили књиге. Тако је Максим 1622. писао у Светој Гори један типик и 1628. један пролог за „скон ёмоу монастнрь гл҃амн Завала“, а 1627. јеромонах Јоанивије један пролог ²⁾.

Упоређење текста, како смо га чинили према одржаним партијама, показује најбоље, колико се тај препис држи верно Маркова типа. Отступања, која врло ретко чини од њега, толико су незнатна и безначајна, да једва у опште долазе у обзир. Она се, осим тога, а то је најважније, не налазе ни на једном месту, где би значила *стварно* разидажење. Ево примера и прегледа узетих исцрпно:

¹⁾ О том рукопису: Х. Михајловић, Манастир Завала у Херцеговини и његове старине. Босанска Вила 1888., стр. 361—2; П. Поповић у „Паставнику“ 1904., стр. 33—5.

²⁾ Ср. Босанска Вила 1888., стр. 363—4.

Као код Марка има у наслову: ѿ наслъженїи место оригиналног: ѿ наслъженн; као тамо има: блбн ѿ; даље: побанеть; после: ѿ земельнїи ѿномоу; даље: еса (не ѿстабнть еса); онда: нѣ мене догонн; има: нокѣра; даље: ѿ ѿспросн; онда: ѿ цра; даље: белнкї же ѿ непръветны; после: мцъ н. У слову трећем: адоугон же; даље: прѣбаго, белелѣпно, ѿко бгомтрн ѿ (овог нема код Марка). У читавом тексту Марковом, којим је издавач попунио откинути део нема ни једног јединог места, које би отступало од овог текста. У четвртој глави отступање је од Маркова текста само у томе, што за колѣнопоклоненна има колѣнопрѣ[к]лоненна и место еднѣуцин има еднѣуцин. Иначе има као код Марка: ѿ прѣвѣчны ѿ безначелны приложити; даље: прѣвѣсно кою; после: колѣно не побанеть; даље: посналак. Као код Марка нема ни овде у реченици: и сне же причитаемо онога же; има, даље, као и Марко: ѿгла чтѣт се, само место причитаемо има прочтѣтѣмо (Ср. Јагић: Типик Хиландарски, Споменик XXXIV, 13); као Марко има даље: ѿше ан нѣ; онда: ѿ стаа ѿ; даље: ѿ ѿже; после: ѿбѣичнѣю; онда: ѿ тѣ; даље: послѣшатн ѿсѣмь. Као Марко нема почетног а у реченицама; а ѿномоу, а камь, а има: ѿномѣ же и читаво: камѣ ѿвѣщаваѣцинмь ѿ да спѣт те; у другом апострофирању као и Марко има место: ѿче чѣстны: ѿче стын; иза ѿвѣта као и Марко нема н; место оригиналног сѣгажѣть се (σμβάλει) имају Марко и наш текст: слѣчѣт се; заједно имају опет: прѣднѣ сн; даље: полѣ; после: ѿдѣвѣлаѣ; онда ѿже. Мимо Марка и оригинала има место: братн облив: братн и после место побучеть се само: ѿчѣт се. У петој глави има као Марко: прѣвелнкаѣ правокѣрно; даље: ежѣнаа; онда: ѿже рекохомь; даље: же тѣла; после: га ба н; даље: хотѣл бо; као Марко нема се иза ѿсѣмо; даље: мнѣгацн и многуцин; испред причѣшатн нема и; као Марко има даље: ѿдѣлаѣѣше, ѿѣво ѿсѣмо, ѿкоже. Мимо оригинал и Марка има: аѣо елѣганьн место аѣоганьн. Као Марко има место глѣ глѣ. Мимо оригинал и Марка написао је г-ци у трѣци. Као Марко пише: ѣптѣнна, али мимо ѿега и оригинал има ѿбѣан м. ѿбѣаѣ, које не значи ништа, док прво значи ‚injugia‘, данас ‚обеда‘. Има даље као Марко: нже ѿ; стѣтн ѿпѣлоше; поспѣштн. Мимо оригинал и Марка пише и ту редовно: еднѣуцин и место си сн. Као Марко има: ѿвѣциноу ѿ ѿбѣично. В. Ћоровић.